

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมภาคใต้มีอยู่เป็นจำนวนมากแต่ยังมีได้ศึกษาวิเคราะห์กันอย่างจริงจังและยังไม่เป็นที่รู้จักกันแพร่หลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งวรรณกรรมคำสอนทางพุทธศาสนาเป็นสิ่งที่น่าสนใจศึกษามากที่สุด

ภาคใต้มีความเจริญค่านต่าง ๆ มาเป็นเวลานาน จากหลักฐานศิลาจารึกหลักที่ 1 ของพ่อขุนรามคำแหงมหาราชมีความตอนหนึ่งว่า "มหาเถรสังฆราชปราชญ์เรียนจบปิฎกไตร หลวกกว่าปู่ครูในเมืองนี้ทุกคนลูกแต่เมืองศรีธรรมราชมา"¹ ข้อความนี้ชี้ให้เห็นว่าหัวเมืองทางใต้ซึ่งมีนครศรีธรรมราชเป็นศูนย์กลางนั้นได้เจริญรุ่งเรืองมานานแล้วแต่ครั้งเริ่มตั้งกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ข้อความว่า มหาเถรสังฆราชปราชญ์เรียนจบปิฎกไตร แสดงถึงการศึกษาระพุทธศาสนากันอย่างจริงจังในภูมิภาคนี้

เมื่อพุทธศาสนาได้ฝังรากลึกในดินแดนภาคใต้ดังกล่าว การบันทึกพุทธธรรมและเรื่องราวเกี่ยวกับพุทธพจน์ย่อมมีขึ้นตั้งแต่สมัยต้นๆ แล้ว ดังสุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์กล่าวไว้ว่า "ความนิยมในภาษาบาลีสันสกฤตมีตลอดมา ขยายไปถึงความนิยมแต่งชาดกเป็นภาษาบาลีด้วย"² วรรณกรรมพุทธศาสนาที่บรรพชนสร้างสรรค์ไว้อาจเสื่อมสลายไปตามเวลา บางชิ้นคงทนถาวรสืบมาสู่รุ่นลูกรุ่นหลานได้ยึดถือเป็นคติปฏิบัติกันเมื่อเวลาล่วงเลยไปอาจมีการปรับปรุงเติมต่อเข้าไปใหม่บ้าง เพื่อให้มีความสมบูรณ์ไม่ขาดหายเป็นตอนๆ

¹ กรมศิลปากร, ศิลาจารึกหลักที่ 1 (กรุงเทพมหานคร: กรุงเทพมหานครการพิมพ์, 2520).

² สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์, รายงานการวิจัยพุทธศาสนาแถบลุ่มทะเลสาบสงขลา (สงขลา: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา, 2523)

สุทธิกรรมชาดกเป็นวรรณกรรมพุทธศาสนาเรื่องหนึ่งที่ผู้แต่งชาวไทยแต่งขึ้น เป็นวรรณกรรมที่แสดงถึงความรุ่งเรืองด้านพุทธศาสนาของชาวไทย วรรณกรรมเรื่องนี้มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา จัดพิมพ์เผยแพร่แล้วโดยยึดต้นฉบับสมุดข่อยชาวของ นางแดง จาวิสุตร ตำบลบอย่าง อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา เป็นหลัก นอกจากนี้ยังมีสุทธิกรรมชาดกในจังหวัดพัทลุงและนครศรีธรรมราชด้วย

นอกจากวรรณกรรมพุทธศาสนาเรื่องสุทธิกรรมชาดกจะสะท้อนถึงความรุ่งเรืองด้านพุทธศาสนาและความเลื่อมใสศรัทธาในคำสอนของพระพุทธองค์ของชาวไทยภาคใต้แล้ว วรรณกรรมเรื่องนี้ยังมีสิ่งที่น่าสนใจ ควรแก่การศึกษาวิเคราะห์อีกหลายประการได้แก่ คุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์ คติธรรม ค่านิยม และสภาพชีวิตความเป็นอยู่ ผู้วิจัยเห็นว่าควรจะศึกษาวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนเพื่อความรู้ความเข้าใจในวรรณกรรมเรื่องนี้ อันจะเป็นประโยชน์แก่การศึกษาวรรณกรรมไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาที่มาของวรรณกรรมเรื่องสุทธิกรรมชาดก
2. เพื่อศึกษาสุนทรียศาสตร์ในเรื่องสุทธิกรรมชาดก
3. เพื่อศึกษาวินัยธรรมค่านิยม คติธรรม และชีวิตความเป็นอยู่ของชาว-

ไทยภาคใต้

ขอบเขตของการวิจัย

ควรศึกษาวิเคราะห์จะยึดต้นฉบับ นางแดง จาวิสุตร ซึ่งมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สงขลา พิมพ์เผยแพร่เป็นหลักโดยศึกษาที่มาของเรื่อง ผู้แต่ง สมัยที่แต่ง เนื้อหา สุนทรียศาสตร์ คติธรรม ค่านิยม และชีวิตความเป็นอยู่ ในการศึกษาจะเทียบเคียงกับฉบับอื่นๆ และสัมภาษณ์ผู้รู้ในจังหวัด สงขลา นครศรีธรรมราช และพัทลุง

วิธีดำเนินการวิจัย

1. รวบรวมต้นฉบับสุทธิกรรมชาดกที่มีอยู่ในภาคใต้ ค้นคว้าข้อมูลที่เกี่ยวข้องจากเอกสารและจากการสัมภาษณ์

2. ศึกษาต้นฉบับและข้อมูลที่เกี่ยวข้องได้
3. วิเคราะห์ตามหัวข้อที่วางไว้
4. พิมพ์และเสนอในรูปวิทยานิพนธ์

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ได้รู้ประวัติความเป็นมาของเรื่องสุทธิกรรมชาดกฉบับภาคใต้
2. ได้เห็นคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์จากเรื่องสุทธิกรรมชาดกฉบับภาคใต้
3. มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัฒนธรรมด้าน ภาษา คติธรรม ค่านิยม และวิถีความเป็นอยู่ของชาวไทยภาคใต้สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น
4. วรรณกรรมท้องถิ่นภาคใต้เป็นที่รู้จักแพร่หลายมากขึ้น

สมมุติฐานในการวิจัย

1. สุทธิกรรมชาดกน่าจะได้เค้าเรื่องจาก นิบาตชาดก หรือ ปัญญาสชาดก
2. สุทธิกรรมชาดกมีคุณค่าด้านสุนทรียศาสตร์และสะท้อนสภาพสังคมไทยภาคใต้สมัยก่อน

ศูนย์วิทยพัชร์พยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย